

Socialförvaltningen
Feven Fenote Fransenius

Socialnämnden

Förslag på driftsform för dagverksamhet med inriktning demens

Ärendet

Socialnämnden beslutade den 24 september 2025 att en ny dagverksamhet med 45 platser per vecka, måndag till fredag, ska etableras och gav socialförvaltningen i uppdrag att utreda driftsform.

Socialförvaltningen har genomfört en utredning och har kommit fram till att det mest fördelaktiga alternativet för driftsform av dagverksamhet är att inrätta ett valfrihetssystem (LOV). Förvaltningen har idag valfrihetssystem inom flera områden som vård- och omsorgsboenden, hemtjänst, familjerådgivning samt daglig verksamhet, korttidstillsyn samt korttidsvistelse enligt LSS. Valfrihetssystem har inom dessa områden visat sig vara ett bra arbetssätt för att tillhandahålla en stor bredd i utbudet som stärker den enskildes valfrihet. Vidare är det socialförvaltningens bedömning att valfrihetssystemet ger förvaltningen och nämnden en god inblick i verksamheterna som genomför insatser.

Socialförvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden beslutar att den nya dagverksamheten etableras genom avtal med extern leverantör enligt lagen om valfrihetssystem (LOV).
2. Socialnämnden uppdrar åt socialförvaltningen att upprätta ett upphandlingsdokument där krav på kvalitet, kompetens och personcentrerad omsorg tydligt kravställs.

Socialnämnden förslag till kommunfullmäktige

3. Socialnämnden föreslår kommunfullmäktige att inrätta valfrihetssystem (LOV) för insatsen dagverksamhet för äldre.

Bakgrund

En utredning som genomförts inom socialförvaltningen (SN 2025/077) har visat att efterfrågan på dagverksamhet för äldre med demens har ökat sedan 2019. Prognosen visar att behovet fortsatt kommer att stiga i takt med en växande äldre befolkning.

Danderyds kommun tillhandahåller i dagsläget två dagverksamheter, Soltorpet och Oliven, med en samlad kapacitet på 105 platser per vecka, måndag till fredag, vilket bedömdes vara otillräckligt för det framtida behovet.

Socialförvaltningen

Feven Fenote Fransenius

Socialnämnden beslutade den 24 september 2025 att en ny dagverksamhet med 45 platser per vecka, måndag till fredag, ska etableras och gav socialförvaltningen i uppdrag att utreda driftsform.

Socialförvaltningens utredning

Dagverksamhet för äldre är en biståndsbedömd insats som den enskilde kan beviljas enligt Socialtjänstlagen (2025:400) (SoL). Målet med insatsen är att erbjuda den enskilde meningsfulla och stimulerande aktiviteter samt social gemenskap med andra för att bibehålla sina fysiska, psykiska och intellektuella funktioner så länge som möjligt.

Danderyds kommun har en tydlig inriktning att erbjuda stor valfrihet inom kommunens service och tjänster. Enligt kommunens vision och strategiområden ska invånarna kunna välja inom den kommunalt finansierade servicen utifrån individens önskemål och förutsättningar. Detta gäller särskilt inom kärnområden som äldreomsorg, där kommunen strävar efter att skapa en positiv utveckling och hög kvalitet i insatserna.

I Danderyds kommun finns idag två dagverksamheter i kommunal regi. Socialförvaltningen har, i enlighet med kommunens strategi om hög valfrihet, bedömt att den nya dagverksamheten bör konkurrensutsättas för att erbjuda kommunens invånare en utökad valfrihet. Att låta privata aktörer erbjudas som utförare bedöms ge kommuninvånarna en utökad möjlighet att välja bland ett stort utbud av utförare och kompletterar nuvarande dagverksamheter som drivs i egen regi.

Andra kommuner, såsom Täby, Stockholm, Uppsala och Malmö har inrättat valfrihetssystem inom dagverksamhet. Samtidigt har vissa kommuner valt att avveckla valfrihet inom dagverksamhet eftersom privata utförare inte visat tillräckligt intresse.

Om kommunfullmäktige beslutar att införa valfrihetssystem för dagverksamhet kommer ett förfrågningsunderlag att tas fram med krav på personcentrerad omsorg, kompetens inom demens, ändamålsenliga lokaler och kvalitetssäkring.

Socialförvaltningens bedömning

Vid en sammantagen bedömning har förvaltningen kommit fram till att det mest fördelaktiga alternativet för driftsform av dagverksamhet är att inrätta ett valfrihetssystem. Förvaltningen har idag valfrihetssystem inom flera områden som vård- och omsorgsboenden, hemtjänst, familjerådgivning samt daglig verksamhet, korttidstillsyn samt korttidsvistelse enligt LSS.

Valfrihetssystem har inom dessa områden visat sig vara ett bra arbetssätt för att tillhandahålla en stor bredd i utbudet som stärker den enskildes valfrihet. Vidare är det socialförvaltningens bedömning att valfrihetssystemet ger förvaltningen och nämnden en god inblick i verksamheterna som genomför insatser. Socialförvaltningen har en nära dialog med de utförande leverantörer som är anslutna till valfrihetssystemet och nämnden följer

Socialförvaltningen
Feven Fenote Fransenius

löpande upp verksamheterna för att säkerställa att de lever upp till de krav som nämnden uppställt i förfrågningsunderlaget som ligger till grund för det avtal som sluts mellan nämnden och leverantören.

Konsekvenser för barn och unga

Att konkurrensutsätta insatsen dagverksamhet genom att inrätta ett valfrihetssystem bedöms stärka de enskildas möjlighet till valfrihet och självbestämmanderätt. Insatsen riktar sig till äldre personer och bedömningen är därför att det inte finns några direkta konsekvenser för barn och unga.

Ekonomiska konsekvenser

Att konkurrensutsätta kommunala tjänster har generellt bedömts kunna innebära en ekonomisk besparing för kommuner på lång sikt. Bedömningen i detta ärende har dock inte baserats på några ekonomiska aspekter utan den primära bedömningen är att det skulle gynna enskilda att få en ökad valfrihet. Ersättning till utförare enligt valfrihetssystem utgår ifrån de ersättningsmodeller som kommunen beslutar i det förfrågningsunderlag som utgör grunden för avtalsförhållande mellan nämnden och de leverantörer som godkänns som utförare. Samma ersättning utgår till alla leverantörer inom valfrihetssystemet. I jämförelse med att driva den tänkta dagverksamheten i egen regi bedöms inrättandet av ett valfrihetssystem som ett ekonomiskt fördelaktigt alternativ då det innebär att kostnader för exempelvis lokal, anpassning av lokal samt personalkostnader inte belastar nämnden.

Åsa Lundgren
Socialdirektör

Jennifer Gavin Hagelin
Kvalitet- och utvecklingschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Förslag på driftsform för dagverksamhet med inriktning demens
2. Utredning av lämplig driftsform för dagverksamhet

Expedieras
Kommunstyrelsen